

F A X E K O M M U N E

Indholdsfortegnelse

Beregning af demografi på dagtilbudsområdet	2
Beregning af demografi på skoleområdet	3
De enkelte områder på skoleområdet	3
<i>Folkeskoleområdet</i>	3
<i>SFO-området</i>	3
<i>SFO forældrebetaling</i>	4
<i>Fripladstilskud og søskendetilskud</i>	4
<i>Tilskud til privatskoler og efterskoler</i>	4
Beregning af demografiregulering på ældreområdet	5
Resumé	5
Befolkningsprognose Budget 2024-2027	5
Demografiregulering på ældreområdet i Faxe Kommune Budget 2024-2027	6
De enkelte fagområder	7
<i>Justerede budgetområder - Hjemmeplejen</i>	8
<i>Træning</i>	10
<i>Hjælpebidler</i>	10

Beregning af demografi på dagtilbudsområdet

Beregningen af demografi på dagtilbudsområdet består af beregninger af budget på vuggestue, børnehave, dagpleje, privat pasning, pasning af egne børn, tilskud til privatinstitutioner, fritidshjem, fritidsklub, forældrebetaling, fripladstilskud, søskendetilskud og mellemkommunale betalinger.

Overordnet set beregnes der for hvert underområde et budgetbehov for de kommende 4 budgetår, som holdes op od det aktuelle vedtagende budget for de kommende 4 budgetår. Forskellen afspejler om budgettet skal opskrives eller nedskrives i de enkelte år.

Grundlaget for beregningen af budgetbehovet er den vedtagne befolkningsprognose for Faxe Kommune.

For alle underområder forudsættes der, at den samme andel, som i dag benytter de enkelte tilbudstyper vil anvende tilbuddet i de kommende 4 budgetår. Budgetbehovet følger derfor stort set 1:1 udviklingen i antallet af børn i aldersgrupperne.

Konkret beregnes budgetbehovet ved at ovenstående børnetal indgår som input i de politisk vedtagne budgetmodeller eller ganges med de politisk vedtagne takster, som tilsammen giver et budgetbehov.

Beregning af demografi på skoleområdet

Beregningen af demografi på skoleområdet består af beregninger af budget på folkeskole, SFO, privatskoler, efterskoler, forældrebetaling, fripladstilskud, søskendetilskud og mellemkommunale betalinger.

Overordnet set beregnes der for hvert underområde et budgetbehov for de kommende 4 budgetår, som holdes op mod det aktuelle vedtagende budget for de kommende 4 budgetår. Forskellen afspejler om budgettet skal opskrives eller nedskrives i de enkelte år.

Grundlaget for beregningen af budgetbehovet er den vedtagne befolkningsprognose for Faxe Kommune. I det følgende beskrives metoden for beregningen af budgetbehov på de enkelte områder.

De enkelte områder på skoleområdet

Folkeskoleområdet

På **folkeskoleområdet** tildeles der først og fremmest økonomi på baggrund af antallet af klasser. Demografiberegningen ser på, hvor mange kommende 0. klasser, der forventes at blive oprettet på baggrund af befolkningsprognosens forventede børnetal for de årgange, som skal starte i 0. klasse. Her tages der udgangspunkt i hvor stor en andel der historisk set (gennemsnit af seneste 4 år) er startet på den lokale folkeskole. Året efter "rulles" 0. klassen til 1. klasse. Demografiberegningen ser altså ikke på, at der på f.eks. på 1. årgang på en skole forventes at komme en ekstra elev, da budgettet først og fremmest beregnes på baggrund af antallet af klasser. I de tilfælde hvor en tilflytter udløser behov for en ny klasse, er der fastsat en årlig pulje til håndtering af disse. Denne pulje er ikke en del af demografiberegningen.

Ovenstående metode giver hvert skoleår et samlet antal klasser og elever, som indgår som input i den politisk vedtagende budgetmodel, og som giver et budgetbehov.

Det er væsentligt at bemærke, at budgetbehovet ikke nødvendigvis følger befolkningsudviklingen 1:1, da det er små udsving lokalt i antallet af elever, som kan udløse budget til en klasse ekstra, hvis antallet overstiger 28 elever.

SFO-området

På **SFO-området** tages der udgangspunkt i det forventede antal elever i 0.-3. klasse på en given skole, som vælger SFO1 og elever i 4.-6 klasser, som vælger SFO2. Her tages der udgangspunkt i andelen de seneste 2 år, som vælger at gå i SFO1 og SFO2. Der er på tværs af kommunen stor variation i hvor stor en andel, som benytter SFO-tilbuddet, og hvis der forventes flere børn i en skole med høj andel i SFO, vil budgetbehovet stige mere end, hvis der forventes tilsvarende børn i en skole med lavere andel i SFO.

Ovenstående metode giver hvert skoleår et antal SFO-børn, som indgår som input i den politisk vedtagende budgetmodel, og som giver et budgetbehov.

SFO forældrebetaling

Ift. **forældrebetaling** tages der udgangspunkt i ovenstående SFO-børn ganget med den politisk besluttede takst.

Fripladstilskud og søskendetilskud

Ift. **fripladstilskud og søskendetilskud** tages der udgangspunkt i at det er den samme andel, som sidste år modtog tilskud. Fripladstilskud og søskendetilskud følger altså 1:1 forældrebetalingen og SFO-børnetallet.

Tilskud til privatskoler og efterskoler

Ift. **tilskud til privatskoler og efterskoler** ses der på sidste års andel i aldersgruppen som anvendte tilbuddene. Der forudsættes, at samme andel af aldersgruppen vælger tilbuddet i de kommende 4 budgetår, og budgetbehovet vil afhænge af befolkningsprognosen for aldersgrupperne. Budgetbehovet vil også afhænge af den statslige fastsatte takst for kommunale tilskud til privatskoler og efterskoler, som nogle gange prisfremskrives anderledes end de kommunale budgetter.

Beregning af demografiregulering på ældreområdet

Resumé

Befolkningsprognosen udarbejdes hvert år, for bl.a. at kunne skønne behovet for pleje af ældre borgere i Faxe Kommune, dvs. for at beregne den økonomiske konsekvens af befolkningsudviklingen via en demografiregulering på ældre området.

I notatet indgår den nyeste befolkningsprognose, den samlede regulering af ældreområdet, gennemgang af de enkelte områder samt et afsnit om servicegennemgang af demografiregulerings model inkl. behov for videre udvikling af modellen.

Befolkningsprognose Budget 2024-2027

I den nye befolkningsprognose 2023 er der fokus på de kommende fire år 2024-27, da det er denne periode, der udarbejdes nyt budget for.

Befolkningsprognosen 2023 og frem er mere afdæmpet i udviklingen end prognosen fra 2022 og kan ses i nedenstående tabel. Her er et fald mellem prognosen fra 2022 (anvendt til budget 2023) og prognosen fra 2023 (grundlag til budget 2024).

Samlet fald i antal af borgere skyldes bl.a. en stigende rente og højere energipriser, som har medført en afdæmpning af boligmarkedet. Ændringen påvirker især yngre borgere (op til 67 år).

Befolkningsudvikling i Faxe Kommune 2023 – 2027 vises i nedenstående tabel.

Befolkningsprognose 2022	2023	2024	2025	2026	2027*
0-66	29.900	30.103	30.404	30.698	30.816
67-74	3.620	3.648	3.717	3.707	3.741
75-79	2.012	2.057	2.012	2.053	2.015
80-84	1.198	1.300	1.412	1.484	1.566
85-89	598	642	662	692	746
90-94	238	233	245	264	270
95+	66	68	69	70	74
I alt	37.631	38.051	38.521	38.968	39.229

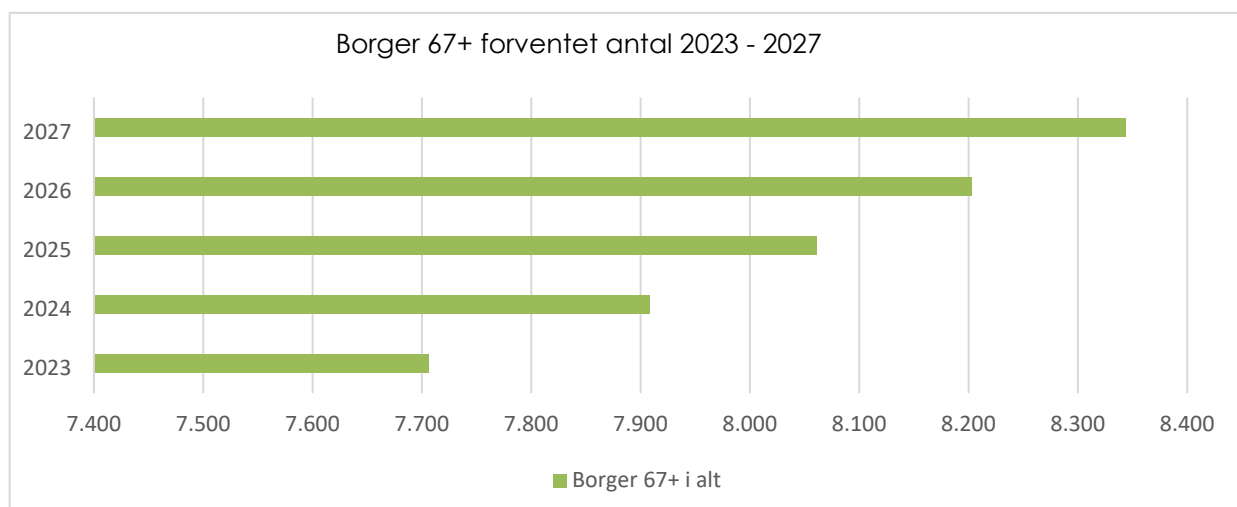
*Udgangspunkt for 2027 er samme befolkningstal, som er blevet indbugetteret for 2026, da budget 2027 er ren kopi af budget 2026.

Befolkningsprognose 2023	2023	2024	2025	2026	2027	Ændring 2023 - 2027 antal	Ændring 2023 - 2027 procent
0-66	29.640	29.705	29.765	29.807	29.818	178	0,6%
67-74	3.617	3.625	3.687	3.669	3.698	81	2,2%
75-79	2.007	2.068	2.020	2.058	2.021	14	0,7%
80-84	1.199	1.290	1.398	1.475	1.562	363	30,3%
85-89	590	636	658	683	734	144	24,4%
90-94	227	224	235	254	261	34	14,9%
95+	66	65	63	64	67	1	1,9%
I alt	37.346	37.613	37.826	38.010	38.161	815	2,2%
Borger 67+ i alt	7.706	7.908	8.061	8.202	8.343	637	8,3%

Marginalændring - befolkning	2023	2024	2025	2026*	2027*
0-66	-260	-398	-638	-891	-998
67-74	-3	-23	-30	-38	-43
75-79	-5	10	8	5	6
80-84	1	-10	-14	-9	-4
85-89	-8	-6	-3	-8	-12
90-94	-11	-9	-10	-10	-10
95+	0	-2	-7	-6	-7
Ændring i alt	-285	-438	-694	-958	-1.068
Heraf ændring borger 67+:		-40	-56	-68	-70

Retter vi blikket mod ældre borgere i kommunen (67+), er faldet mellem de to prognoser markant lavere med blot 40 færre ældre ud af et samlet fald på 438 borger i 2024. Det lave tal skyldes at der fortsat er udsigt til stigning i antal af ældre frem mod 2027 med i alt 8,3 % (omtrent 1,7 - 2,6 % årligt).

Figur 1. Udvikling i antal af ældre 67+ i Faxe Kommune 2023 - 2027

Demografiregulering på ældreområdet i Faxe Kommune Budget 2024-2027

Udviklingen i de enkelte aldersgrupper har betydning for demografiberegningerne. Kommunens økonomi afhænger af de udgifter, der er direkte baseret på antallet af borgere (mængde) samt af det serviceniveau, som borgerne får (pris). I udgangspunktet bør serviceniveauet forblive uændret og holdes på det politisk vedtagne niveau.

Pris x mængde i demografireguleringen af budget 2024-2027

For de områder, hvor der visiteres timer pr. borger, er niveauet fastlåst på baggrund af faktisk aktivitet. Det betyder, at administrationen har fastlagt hvor mange timer en borger i de forskellige aldersgrupper i gennemsnit modtager. Mængden er beregnet som gennemsnit af udvikling i årene 2020-2022.

Prisen pr. visiteret time er i udgangspunkt regnet ud fra regnskab 2022. Metoden for hjemmeplejen afviger dog, da der er taget udgangspunkt i budget 2023. Administrationen vurderer at budget 2023 har et mere retvisende niveau for fremskrivning end regnskab 2022, bl.a. grundet implementering af BUM afregning i 2023.

Prisen pr. borger beregnes som antal timer pr. borger i de enkelte aldersgrupper gange timeprisen og det er denne pris, der ganget med samlet befolkningsprognose giver budgettet. Demografireguleringen beregnes ved at sammenholde det nye beregnede budget med det eksisterende budget, der er baseret på sidste års befolkningsprognose. I praksis indeholder

demografireguleringen derfor bl.a. forskellen mellem befolkningsprognose 2022 og den nye befolkningsprognose for 2023.

De økonomiske konsekvenser af forskellen mellem befolkningsprognoserne, dvs. demografireguleringen, er sammenfattet i nedenstående tabel.

Ændring - budget, 23-pl	2024	2025	2026	2027
Kommunal- og privat hjemmepleje samt sygepleje	6.457.416	6.939.192	10.899.995	15.736.363
Træning	410.063	351.054	326.735	470.880
Hjælpemidler	1.318.294	1.390.975	1.536.859	2.147.955
SSU i alt	8.185.772	8.681.221	12.763.589	18.355.198

Den samlede demografiregulering viser merudgifter i alle budget år, hvis det nuværende serviceniveau skal bibeholdes. Demografireguleringen medfører i 2024 merudgifter på 8,2 mio. kr. i forhold til, hvad der blev forventet i sidste års budget for 2023. Også i 2025-27 er der stigende udgiftsbehov fra 8,7 mio. kr. til 18,4 mio. kr. i 2027.

Stigning i demografiregulering af hjemmeplejens budget fra 2025 til 2026 kan forklares med manglende reel genberegning af demografijusteringen i forbindelse med budget 2023. Jævnfør. budgetaftalen 2022 blev hjemmeplejens ramme for 2023-2026 i stedet opjusteret med 5,0 mio. kr. i alle år, dermed afspejlede den ikke reelt aktivitetsændring på baggrund af befolkningsvækst.

Det eksisterende budget for budgetperiode 2023-26 indeholder ikke budget for 2027. Derfor sættes det eksisterende budget 2026 af budgettekniske årsager lig med 2027. Manglende tidligere regulering ift. befolkningstal i 2027 medfører som regel store udsving i demografireguleringen i sidste budgetår.

De enkelte fagområder

I budget 2024-2027 foretages demografitilpasning på følgende områder:

- kommunal og privat hjemmepleje samt sygeplejen
- træningsområdet samt
- hjælpemidler for både handicappede og ældre.

Servicegennemgang af demografimodellen i foråret 2023 skabte opmærksomhed på manglende budgetjustering på plejehjemsborgere. Indtil videre dækker den demografiske regulering kun over hjemme- og sygeplejeydelser, mens plejehjemsbeboer, som i praksis også vokser med befolknings vækst, ikke fremskrives med en demografisk regulering. Den andel af borgere, som ikke kan få plads grundet statisk antal af plejehjemspladser, overgår til støtte i bl.a. hjemmeplejen, frit plejehjemsvalg eller på plejehjem i andre kommuner. Det er administrationens vurdering at denne gruppe også bør tilgodeses i fremtidig

demografi justering. Administrationen følger dog anbefalingen fra Komponent om at sætte beregning for denne gruppe på bero og afvente Komponentens anbefalinger vedr. strukturændringer på plejehjemsområdet.

Justerede budgetområder - Hjemmeplejen

Området dækker regulering af både kommunalt og privat regi samt sygeplejen under ét.

Grundet opgaveglidning mellem disse områder er det mest hensigtsmæssig at beregne reguleringer af disse 3 områder samlet under ét. Metoden giver fx mulighed for at kompensere for aktivitets flytninger mellem områder og basere endelig udmøntning af demografisk justering på det nyeste aktivitetsbillede (fx på hele 2023 ved udmøntning af budget 2024, mens selve demografiberegningen baseres på aktivitet fra 2022).

Årsagen til stigning i demografireguleringen af hjemmeplejens budget fra 2023 til 2024 er primært ændret pris i forhold til tidligere år.

Prisen pr. visiteret time er genberegnet forud for budget 2024. Dertil kommer, at modsat tidligere års metode, beregnes budgetbehov til budget 2024 på baggrund af samlet befolkningstal og ikke længere kun som marginal vækst i befolkningen.

I 2023 rammen for hjemmeplejens aktivitet er 2,3 mio. kr. finansieret gennem mindreforbrug hos private leverandører, jf. pkt. 27 på SSU dagsorden d. 08. marts 2023. Genberegning af prisen betyder at den varige underfinansiering nu er kompenseret gennem demografireguleringen.

Et andet grundelement i hjemmeplejens budgetramme, er årsværkspris for hjemmeplejens personale. Analyse af årsværkspris udstår på nuværende tidspunkt, men udgør en risikofaktor i prisen pr. visiteret time i demografireguleringen af budget 2024. Risikoen stammer fra brug af budget 2023 forudsætninger i beregningen af prisen pr. time. Beregninger, som er foretaget før perioden, hvor hjemmeplejen begyndte at opgraderede både antal og faglig kvalitet af medarbejdere via ansættelse af flere faglærte medarbejder (til et højere løn). I demografireguleringen er der delvis kompenseret for denne vækst med anslået beløb på 3,0 mio. kr.

Prisen pr. borger, der beregnes som timeprisen ganget med antal visiterede timer pr. borger, er et udtryk for det serviceniveau, som er politisk godkendt gennem kvalitetsstandarder på området. I tilfældet af udmøntning af kvalitetsstandarder via visitering, viser et stigende antal visiterede timer pr. borger i kommunen, er det udtryk for højere serviceniveau end det politisk aftalte. Demografi regulering skal dermed tilgodese stigende aktivitet grundet befolkningsvækst, men ikke stigende aktivitet grundet højere serviceniveau end forudsat gennem den politiske godkendelse. Demografi beregning til budget 2024 genberegner aktivitetsniveau

pr. borger i kommunen og fastlåser det niveau fremmedrettet på niveau med gennemsnit over de sidste 3 år.

Stigning i demografiregulering af hjemmeplejens budget fra 2025 til 2026 kan forklares med manglende reel genberegning af demografijusteringen ifm. budget 2023. Jf. budgetaftalen 2022 blev hjemmeplejens ramme for 2023-2026 i stedet opjusteret med 5,0 mio. kr. i alle år, dermed afspejlede den i udgangspunktet ikke reel aktivitetsændring på baggrund af befolkningsvækst.

I 2027 sker en større opjustering, som skyldes, at det sidste overslagsår altid blot er en videreførelse af året før, og der ligger derfor ikke allerede en stigende profil i budgettet fra 2026 til 2027 baseret på befolkningsvækst i dette år.

Mængde

Som tidligere nævnt indeholder befolkningsprognosen en vækst på mellem 1,7 – 2,6% årligt frem mod 2027. Den gennemsnits vækst skjuler dog store udsving i de enkelte aldersgrupper fx en høj stigning i antal af borgere mellem 80-89 år, jf. tabel på side 1.

Stigningen i antallet af ældre borgere kombineret med et stigende plejebæhov med alderen betyder at aktivitetsudvikling (mængde) vokser mere end selve befolkningstilvækst og forventes at være på ca. 3% om året, jf. nedenstående tabel.

Aldersgruppe	2022	2024	2025	2026	2027
0-66	52.334	52.941	53.048	53.123	53.142
67-74	33.033	30.397	30.915	30.760	31.005
75-79	37.565	41.110	40.164	40.915	40.191
80-84	43.386	54.405	58.971	62.217	65.900
85-89	40.911	48.363	50.025	51.937	55.759
90-94	34.907	32.267	33.887	36.669	37.638
95+	10.979	8.876	8.543	8.641	9.144
i alt	253.115	268.359	275.553	284.262	292.779
Vækst		6%	3%	3%	3%

Når det er sagt, så viser nøgletal på aktivitet i hjemmeplejen på nuværende tidspunkt ikke den forventede årlige stigning på 3% fra 2022 til 2023. Aktiviteten forventes at være omkring 2.000 timer lavere end antaget i budgetforudsætningerne, svarende til en stigning på 2,3%. Nedjustering af demografireguleringen på baggrund af 0,7% lavere aktivitets stigning mellem årene 2022 og 2023 beløber sig til 1,1 mio. kr. og vil betyde en regulering af hjemmeplejens budget 2024 med 5,3 mio. kr. i stedet for 6,4 mio. kr., jf. tabellen nedenfor.

Ændring - budget, 23-pl	2024	2025	2026	2027
Kommunal- og privat hjemmepleje samt sygepleje 3% aktivitetsstigning	6.457.416	6.939.192	10.899.995	15.736.363
Kommunal- og privat hjemmepleje samt sygepleje 2% aktivitetsstigning*	5.321.693	5.803.470	9.764.273	14.600.641
Afvigelsen:	1.135.722	-1.135.722	1.135.722	1.135.722

*2.000 timer lavere forventning til aktivitet i 2023.

Det er på nuværende tidspunkt for usikkert at vurdere, om forventningen til lavere vækst er afgrænset til dette år eller vil have en flerårig effekt. Administrationen genser tendenserne forud for næste års demografiberegning, da en gentagende lavere aktivitetsvækst vil tyde på effekt af sund aldring - faktor som ikke er indregnet i reguleringen af kommende års budget.

Træning

Pris

Beregningen på træningsområdet tager udgangspunkt i træningsafdelingens regnskabsresultat for 2022 uden yderligere korrektioner. Men beregning af demografiregulering baseret på hele befolkningen (modsat tidligere marginal vækst) viser behov for forhøjelse af budgetrammen.

Mængde

Grundlaget for beregningen er baseret på disponerede timer. Antal timer viser et stort udsving gennem de sidste par år, som skyldes neddrogning af aktivitet i årene 2020-2021 under corona perioden. Aktiviteten i 2022 ligger dog stadig under 2019 niveau på trods af stigende efterspørgsel af trænings aktivitet. Årsagen hertil er overgang til flere gruppe forløb i stedet for individuelle forløb.

Hjælpemidler

Pris

Beregning på området tager udgangspunkt i regnskabsresultat for 2022 uden yderligere korrektioner. Der er forventning til prisstigning grundet flere højteknologiske hjælpemidler.

Mængde

Grundlaget for beregning er baseret på pris pr. visiteret borger, hvor antal af borgere, som vil have behov for et hjælpemiddel er stigende i takt med vækst af rehabiliterende indsatser i hjemmeplejen.